

Zapisnik sestanka delovne skupine COBISS3/Izposoja

Namen sestanka: Predstaviti programsko opremo COBISS3/Izposoja in podati navodila sodelujočim knjižnicam za testiranje tega segmenta.

Dnevni red:

1. Predstavitev projekta COBISS3, V4.0 – Izposoja
2. Postopek testiranja in prehod v pravo okolje
3. Predstavitev programske opreme

Kraj/čas: IZUM, Maribor
15. 12. 2006, 10.00–15.00

Prisotni sodelavci IZUM-a: dr. Marta Seljak, Miro Kolarič, Mira Folnovič, Marko Kušar

Prisotni zunanji sodelavci: Mojca Dolgan - Petrič (NUK)
Cvetka Destovnik (NUK)
mag. Jerneja Ferlež (UKM)
Brigita Ačko (UKM)
Erika Maver (CTK)
Dragana Lujić (SIKMB)
Tatjana Klarer Kramer (SIKCE)
Nataša Kuštrin Tušek (SCNG)
Karmen Sirk (SCNG)
Igor Zemljič (INZLJ)
Jasmina Smailagić (USRS)
Petra Venek (PGCE)

Vsebina in dogovori:

Po uvodnem pozdravu in zahvali prisotnim za dober odziv na sodelovanje pri testiranju nove programske opreme COBISS3/Izposoja je dr. Marta Seljak predstavila namen in potek delovnega sestanka. Pripomb ni bilo.

Najprej je predstavila projekt COBISS3, V4.0 – Izposoja in njegov dosedanji razvoj:

- April 2004: prva predstavitev v IZUM-u; udeležili so se je strokovni sodelavci in sodelavke iz približno dvajsetih knjižnic, ki so takrat že delale s programsko opremo COBISS3
- Junij 2005: prvo testiranje v IZUM-u
- November 2006: drugo testiranje v IZUM-u

V IZUM-u menimo, da je proizvod primeren za testiranje pri končnih uporabnikih – knjižnicah. Izbrane knjižnice so primerne za testiranje predvsem zaradi svojih izkušenj ali zaradi možnosti, da programsko opremo začnejo uporabljati takoj tudi v pravem okolju. Pri testiranju bodo sodelovale:

1. večje knjižnice, ki bodo na osnovi svojih izkušenj podajale mnenja in pripombe v zvezi z zasnovo programske opreme;
2. knjižnice, ki bodo testirale predvsem praktično uporabo in funkcionalnost programske opreme in naj bi jo po zaključenem testiranju začele tudi dejansko uporabljati.

Prva skupina knjižnic – NUK, UKM, CTK, SIKMB, SIKCE, SCNG, INZLJ – bo testirala na skupnem okolju, s prazno bazo podatkov o članih in zalogo iz knjižnice IZUM. Knjižnice iz druge skupine – IERLJ, ZGNLJ, USRS, PGCE – pa bodo testirale na svojih testnih okoljih, s podatki o članih iz baze podatkov v COBISS2/Izposoji in zalogo gradiva iz okolja COBISS3. Vsi prisotni na sestanku so se s predlogom strinjali. Vse knjižnice, ki bodo sodelovale pri testiranju, bodo dobile ustrezna navodila in posebne Excelove tabele, kamor bodo vnašale svoje opombe in opažanja.

Po predstavitvi projekta je Miro Kolarič predstavil programsko opremo in njene razpoložljive osnovne funkcije. V tem trenutku funkcionalnost programske opreme ustreza potrebam manjših knjižnic (možno izposojanje in vračanje gradiva ter nekatere druge funkcije, vključno s povezavo s COBISS/OPAC-om). Postopoma se bodo dodajale preostale funkcionalnosti, kot so blagajna, opomini, rezervacije/naročila gradiva, organizacija izposoje po oddelkih, povezava s segmentom COBISS3/Medknjižnična izposoja in še kakšne druge posebne funkcije iz segmenta COBISS2/Izposoja. Prvi koraki pri prepletanju segmentov v COBISS3 so že narejeni, v letu 2007 pa bosta vključena tudi protokola SIP2 in RFID ter uveden poskus povezave podatkov o članih s podatki iz drugih baz podatkov (npr. baze podatkov o študentih ipd.).

Miro Kolarič je nadalje predstavil potek testiranja in podal nekaj osnovnih navodil. Vsi, ki bodo testirali, bodo po e-pošti prejeli navodila za prijavo in že vnaprej pripravljeno datoteko za vnos pripomb. Pripombe se bodo reševale sproti med testiranjem ali pa šele po naknadni analizi. Ob prehodu na COBISS3/Izposoja se bodo v knjižnicah prenesli podatki o članih in izposojenem gradivu. V tej fazi testiranja ne bo povezave med COBISS3/Izposoja in COBISS3/Medknjižnično izposoja ter COBISS/OPAC-om. Testne baze podatkov bodo pripravljene v tednu dni po delovnem sestanku. Za pomoč in pojasnila bo na voljo Mira Folnovič. Morda bi manjše knjižnice lahko takoj po testiranju že začele delati v pravem okolju COBISS3/Izposoje.

Dragana Lujčić je predlagala, da se testiranje ne zaključi konec januarja, ampak bi ga podaljšali do sredine februarja. V zvezi s tem predlogom sta Miro Kolarič in dr. Marta Seljak poudarila, da se je treba držati zastavljenih časovnih okvirov.

Miro Kolarič je v nadaljevanju odgovoril Igorju Zemljiču, da pri prenosu članov glede števila sicer res ni posebnih omejitev, vendar se bo načeloma prenesla celotna baza članov in ne samo, npr., aktivni člani iz zadnjih dveh let. Priporočal mu je, naj pri testiranju poskusijo primerjati postopke COBISS2/Izposoje in COBISS3/Izposoje, tako da ponovijo isti postopek v obeh okoljih. To velja zlasti za postopke, ki so za njihovo delo najbolj pomembni. Nataši Kuštrin Tušek je Miro Kolarič pojasnil, da bo skupaj s preostalimi večjimi knjižnicami tudi njihova knjižnica testirala na skupnem okolju s prazno bazo podatkov, ker zaenkrat oddelki še niso vključeni. Jasmini Smailagić je potrdil, da lahko pri testiranju sodelujejo tudi drugi knjižničarji ali knjižničarke iz njihovih knjižnic. Vsi prisotni na delovnem sestanku bodo namreč imeli administratorske privilegije in bodo lahko po potrebi sami dodeljevali (odpirali) nova uporabniška imena.

Med odgovarjanjem na vprašanja je dr. Marta Seljak ponovno poudarila, kako pomembno je za razvoj programske opreme, da se držimo zastavljenega terminskega načrta, zato pričakujemo povratne informacije knjižnic do konca januarja in ne pozneje. Za IZUM so zelo dragocene tudi praktične izkušnje, zato nas zanima predvsem njihov pogled na sam koncept in zastavljenost aplikacije, prav tako pa bodo dobrodošle tudi pripombe glede razumljivosti gradiva ipd.

Na vprašanje Igorja Zemljiča, kdaj bo v COBISS3/Izposoji vključena blagajna, je Miro Kolarič pojasnil, da je vključitev težko datumsko opredeliti, saj je odvisna od preveč dejavnikov.

Mojca Dolgan - Petrič je od dr. Marte Seljak in Mira Kolariča dobila odgovor, da se bo IZUM vsekakor odzval tudi na zahteve uporabnikov po dopolnitvi programske opreme COBISS2/Izposoja, saj bo potrebno še nekaj časa, da bo COBISS3/Izposoja v celoti nadomestila COBISS2/Izposojjo. Tudi v prihodnje bo za potrebe COBISS2/Izposoje treba razmisliti o drugih načinih plačevanja (npr. z Moneto preko COBISS/OPAC-a) ali dodatnih storitvah preko bibliofona. Svetovala sta vsem, naj pripravijo predloge in jih pošljejo v IZUM. Pri tem sta poudarila, da imamo v IZUM-u omejene človeške vire. V zvezi z blokiranjem storitev v COBISS2/Izposoji zaradi evidentiranega dolga pri članu so dobili udeleženci delovnega sestanka pojasnilo, da lahko IZUM na zahtevo knjižnice poveča limit takšnega dolga.

Sledila je praktična predstavitev programske opreme Mire Folnovič, ki je poudarila trenutne funkcionalnosti in možnost priprave nekaterih izpisov.

Med predstavitvijo je Mira Folnovič odgovorila Jasmini Smailagić, da je vnos okvirnih časovnih parametrov vsekakor potreben, ker sicer izposoja članom ni možna. Tatjana Klarer je pojasnila, da je koncept vnašanja časovnih parametrov enak kot v COBISS2/Izposoji. Torej je možno definirati parametre tudi z zvezdico, kar pomeni delovne dneve. Pojasnila je, da vnos *Od* pomeni onemogočeno izposojjo. Skupaj z Mirom Kolaričem je še pojasnila, da lahko preko nastavitvev parametrov izposoje vsak vidi, kdo je parametre nazadnje spreminjal. Pri testiranju na skupni testni bazi podatkov bo v zvezi s tem potrebna nekoliko večja pozornost, ker bo lahko vsak spreminjal parametre izposoje.

Sledil je opis nastavitve v tabeli *Način izposoje* in obrazložitev določanja številke izkaznice ob vpisu novega člana.

Dragana Lujčić je dobila odgovor, da se nastavitve časovnih parametrov, stopenj dostopnosti in statusov v podpoljih 996/7u, p in q kontrolirajo kot v COBISS2/Izposoji. Jasmini Smailagić je Mira Folnovič razložila, da izključitev obveznosti podatka o datumu rojstva omeji kontrolo duplikatov, Jerneji Ferlež pa, da trenutno pri vpisu tujcev podatki za poroka niso obvezni. Tatjana Klarer je pojasnila, da se izvede vpis člana v okviru pravne osebe; to pa pomeni, da imamo lahko v okviru ene pravne osebe vpisanih več članov. Pri konverziji baze podatkov o članih se bodo ustrezno prenesle pravne osebe med partnerje, kontaktna oseba pa bo član v okviru pravne osebe.

V zvezi s privzetimi privilegiji in omejitvami pri članu glede na kategorijo člana so predstavniki IZUM-a pojasnili udeležencem delovne skupine, da so takšne nastavitve v COBISS2/Izposoji možne in bo to možnost v prihodnosti najbrž ponujala tudi oprema COBISS3/Izposoja.

Prednost COBISS3/Izposoje pri vpisovanju naslova člana je v tem, da lahko z ročnim vpisom vnesemo tudi tuje pošne številke, kar v COBISS2/Izposoji ni možno. Igor Zemljič in drugi so dobili odgovor glede možnosti združitve podatkov pri vnosu podatkov o naslovih, v npr. eno samo okno (manj klikanja). Miro Kolarič je pojasnil, da način dela na novi platformi ne dopušča združevanja podatkov z različnih nivojev, upoštevati pa je treba tudi tehnologijo oken. Tega so se knjižnice navadile že pri drugih segmentih programske opreme COBISS3, zato tudi v COBISS3/Izposoji ne bi smeli imeti večjih težav. Na vprašanje Brigitte Ačko, ali je možno vpisati več e-naslovov za E-obveščanje, je bilo razloženo, da je trenutno možno vpisati samo en e-naslov, sicer pa tudi v COBISS2/Izposoji obstaja omejitev vpisa.

V zvezi z alternativnimi identifikacijskimi številkami je Miro Kolarič pojasnil, da čitalnik deluje zgolj kot vzporedna tastatura, in če podpira (določeni) tip kode, ni razloga, da je ne bi odčital. Pripombo Nataše Kuštrin Tušek glede dodatnega atributa pri članu (Program izobraževanja in smeri na srednjih šolah) bomo dali med zahteve za dopolnitev.

Mojca Dolgan Petrič je izpostavila problem šifranta fakultet, ki se ji ne zdi najbolj ustrezen. Dr. Marta Seljak je poudarila, da gre za kompleksnejši problem, kot se zdi na prvi pogled, saj bo pri reorganizaciji tega šifranta treba sodelovati še z nekaterimi drugimi akterji. V tej zvezi bo treba upoštevati tudi študijske smeri in šifrant univerz. Naloga te reorganizacije v COBISS2/Izposoji je načrtovana za leto 2007.

Dragana Lujčić je dobila pojasnilo, da je pri iskanju v COBISS2/Izposoji privzeta omejitev po bazi podatkov na 2000 članov, lahko pa se po potrebi nastavi višja vrednost. Žal v COBISS3/Izposoji te možnosti zaenkrat ni, zgornja meja je privzeto nastavljena na 500 članov. Miro Kolarič je pojasnil, da ta omejitev preprečuje, da bi se strežnik po nepotrebnem obremenil in s tem povzročil zastoje v delovanju sistema. Sicer pa je veliko več možnosti za pripravo seznamov članov v izpisih, kjer ni nobenih omejitev. Bomo pa v IZUM-u razmislili tudi o teh potrebah.

Igor Zemljič je dobil odgovor, da bi za posamezno knjižnico pri izposojenem gradivu člana bilo načeloma možno nastaviti barve posameznih podatkov (npr. o naslovu, avtorju), vendar se teži k čim večjemu poenotenju, prav tako pa bi po drugi strani to pomenilo večje posege v vizualno zasnovano aplikacijo. Razmislek bo potreben za predlog o različni obarvanosti statusov

ali poudarjenem izpisu statusa (krepko). Glede velikosti pisave pa je Miro Kolarič razložil, da je načeloma že sedaj možno povečati velikost pisave v nastavitvah aplikacije (gl. priložnik Osnovna navodila COBISS3, pogl. 5 Nastavitve, str. 67). Karmen Sirk je dobila odgovor, da je podatek o tem, kdo je imel nazadnje izposojeno gradivo, viden preko izpisa *Transakcije z gradivom* (skupina Transakcije). Tatjana Klarer in Dragana Lujić pa sta dobili pojasnilo, da je znotraj programske opreme COBISS3/Izposoji do neke mere sicer možna uporaba statističnih preglednic, ki bi si jih lahko za svoje specifične potrebe nastavljali sami. Vendar je zaradi težnje po poenotenju boljše čim več različnih tipov izpisov in statistik vključiti kot privzete, upoštevajoč pri tem tudi potrebe različnih vrst knjižnic.

Glede pripravljanja izpisov v zvezi s transakcijami gradiva pri članih se je razvila debata med udeleženci delovnega sestanka, zato je v nadaljevanju dr. Marta Seljak pojasnila, da so na tem področju stvari nedorečene.

Predstavitve programske opreme COBISS3/Izposoja je bila zaključena okrog 14.45. Po koncu predstavitve sta Miro Kolarič in Mira Folnovič odgovorila Eriki Maver, da pogoji o udeležbi na tečaju COBISS3/Izposoja še niso popolnoma dorečeni in bodo o tem knjižnice pravočasno seznanjene; vsekakor pa se mora tečaja udeležiti vsaj ena oseba iz knjižnice. Igorju Zemljiču sta pojasnila, da lahko za gradivo, ki se sicer izposoja samo znotraj njihove hiše, uporabijo funkcijo izposoje za nedoločen čas. V tem primeru uporabniki niso vezani na določen rok, zato tudi ni potrebe po vključevanju dodatnih statusov v izposoji, ki bi posebej nakazovali takšno specifično vrsto izposoje. Dragana Lujić je izvedela, da bodo podatki posameznih oddelkov vključeni na zadolžnicah, ko bodo v programski opremi COBISS3/Izposoja vključeni oddelki. Zaenkrat še iščemo najugodnejše rešitve, da se izpis zadolžnic "parametrizira", kar pomeni, da bodo knjižnice imele same možnost spreminjati te podatke. Trenutno se na zadolžnici prikazujejo podatki, ki so vpisani v domači knjižnici.

Mojca Dolgan - Petrič je v zvezi z "mojo knjižnico" dala pobudo glede nastavitve gesla na COBISS/OPAC-u (npr. po vzoru Amazona) in predlagala, da bi se uporabniku, ki svoje geslo pozabi, dodelilo za ponovno prijavo v mojo knjižnico začasno geslo, ki bi si ga lahko kasneje sam spremenil. V razmislek je dala tudi možnost samostojnega vpisa novega člana v COBISS/OPAC-u v obliki "prijavnice" (registration form).

Na koncu delovnega sestanka se je dr. Marta Seljak zahvalila članom delovne skupine za njihov odziv in sodelovanje pri testiranju ter ponovno opozorila vse prisotne, da je treba testiranje zaključiti do predvidenega roka, tj. do 31. 1. 2007.

Zapisal:

Marko Kušar

Maribor, 29. 12. 2006